Dâîler (*çığırtkanlar*) ve tevbe

y a z a n
A.Celâleddin Karakılıç

2012

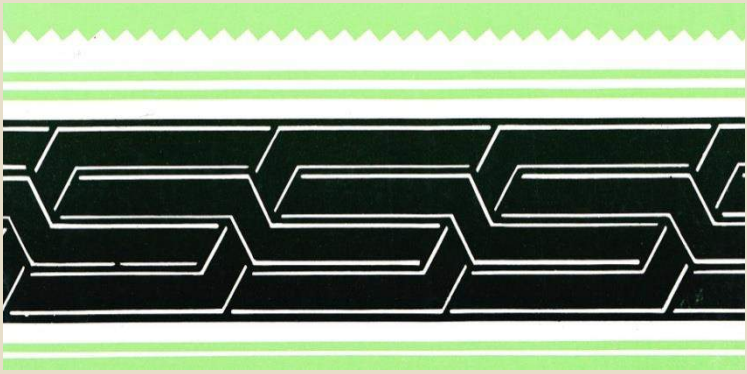

Dâîler (*çığırtkanlar*) **ve tevbe**

Besmele Hamdele Salvele

بِسْــمِ ا للهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِينَ. وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلىَ رَسُولِناَ مُحَمَّدٍ

وَعَلىَ آلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ.

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyle
Her türlü hamd-ü senâ', âlemlarin Rabbi olan Allâh'adır. Salât ve selâm Rasûlümüz Hazreti Muhammed üzerine,O'nun tüm Âl ve Ashâb'ının üzereine olsun.

Dâîler (*çığırtkanlar*) **ve tevbe**

عَنْ عَلِيٍّ رَضِىَ اللهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلىَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقوُلُ:يَأْتِى فِى آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمٌ حُدَثاَءُ ٱلأَسْناَنِ سُفَهاَءُ ٱلأَحْلاَمِ يَقوُلوُنَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ يَمْرُقوُنَ مِنَ ٱلاِسْلاَمِ كَماَ يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ لاَ يُجاَوِرُ اِيماَنُهُمْ حَناَجِرَهُمْ فَأَيْنَماَ لَقِيتُمُوهُمْ فاَقْتُلوُهُمْ فَاِنَّ قَتْلَهُمْ أَجْرٌ لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيامَةِ.

Hazreti Ali ibn-i Ebî Tâlib *radıye'llâhü anh*'den rivâyete göre, şöyle demiştir:

Ben Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu, işittim:

Âhir zamanda yaşları küçük, tecrûbeleri kıt bir zümre yetişecektir. Onlar (*Hârîcî'ler gibi mahlûkâtın hayırlısı olan*) Peygamber'in teblîğâtından bahsedecekler. Fakat bunlar

(*şiddetle atılan*) okun av (*ı delerek av*) dan öte çıktığı gibi İslâm (*Dîni'n*) den hemen çıkıvereceklerdir. Onların îmânları boğazlarından öte geçmiyecektir. **Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz.** Çünkü (*bunlar bozguncudur*), bunları öldürmekte, öldüren kişiye kıyâmet gününde ecr-u sevâb vardır".[1]

Bu Hadîs-i şerîf'de vasıfları belirtilen kişiler, mürtedd olup İslâm Dîni'nden çıkmış olacaklarından *"Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz"* veyâ mecâzî ma'nâsına göre "*görevden uzaklaştırınız*" buyurulmuştur.[2]

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلىَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يَخْرُجُ فِيكُمْ قَوْمٌ تَحْقِرُونَ صَلاَ تَكُمْ مَعَ صَلاَ تِهِمْ وَصِيامَكُمْ مَعَ صِيامِهِمْ وَعَمَلَكُمْ مَعَ عَمَلِهِمْ وَيَقْرَؤُنَ الْقُرْآنَ لاَ يُجَاوِزُ حَناَجِرَهُمْ يَمْرُقُوْنَ مِنْ الدِّينِ كَماَ يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ يَنْظُرُ فِي النَّصْلِ فَلاَ يَرَى شَيْاً وَيَنْظُرُ فِي الْقِدْحِ فَلاَ يَرَى شَيْاً وَيَنْظُرُ فِي الرِّيشِ فَلاَ يَرَى شَيْاً وَيَتَمارَى فِي الْفُوقِ.

❋

Ebû Saîd-i Hudrî *radıye'llâhü anh* da,: Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu işittim, der:

"Sizin içinizde öyle zümreler türeyecekdir ki siz, onların namazlarının yanında kendi namazlarınızı, oruçlarının yanında kendi oruçlarınızı, onların iyi işleri yanında kendi sâlih

[1] -S.B.M.Tecrîd-I Sarîh Tercemesi,C.9.ss.300-301. (1472 nolu H.Ş.). Kâmil Miras.

[2]-**Mürtedd,** kendi hür irâdesi ile İslâm Dîni'ni kabul ettikden sonra Allâhü Teâlâ ile yapmış olduğu bu mukâveleyi -*şu veyâ bu şekilde*- bozup İslâm Dîni'nden çıkıp küfür veyâ şirk yolunu tercih eden kimsedir ki böyle kimselerin İslâm Dîni'ne göre cezâsı, -*vakit geçirmeden tevbe edip tekrâr İslâm Dîni'ne girmezse*- katl edilmektir.

amellerinizi küçük göreceksiniz. Onlar Kur'ân da okuyacaklar. Fakat Kur'ân (ın feyzi) onların hançerelerini geçmeyecek. Onlar, okun avdan (delip) çıkdığı gibi dinden çıkacaklar. Okun sâhibi (avı delip geçen) okunun demirine bakar (kan nâmına) bir şey' göremez. Ağaç kısmına bakar, orada da bir şey' göremez. Yelesine bakar onda da (kan) bulaşığı göremez. Sonra avcı (Acebâ ava dokunmadı mı?) şübhesi ile fok (denilen veter medhaline, kiriş yerine) e bakar (orada da kan izi görülmez)".[3]

❋

S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi'ndeki ki (1471 nolu) Huzeyfe Hadîs-i Şerîf'inde de *"Bir takım dâîler (çiğırtkanlar), hatibler türeyecek, onlar bizim dilimizle, bizim dînî kâıdelerimizle bizim hislerimize hitâb ederek ümmeti Cehennem'e (dalâlet fırkalarına) da'vet edecekler"* konusuna işâretle de Huzeyfe İbn-i Yemân *radıye'llâhü anh*'den rivâyete gore, şöyle buyurulmuştur:

İnsanlar, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'a (*geleceğe âit*) hayır (*lı işler*) den sorarlardı. Ben de (*tersine İslâm ümmetine gelecek*) şerden *-o şerrin bana erişmesinden korkarak-* sorardım. Bu endîşe ile bir kere:

Yâ Rasûlâ'llâh! Biz vaktiyle câhiliyyet devrinde şirk ve küfr içinde idik.Sonra Allâh'ın Peygamber'i şu İslâm umdeleriyle bize geldi.Bu hayır ve saâdetden sonra, gelecek bir şerr ve fitne var mıdır? Diye sordum. Rasulü'llâh *aleyhi's-selâm:*

Evet, vardır; buyurdu.

Ben:

[3] -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.11,ss.246-247.(1783 nolu h.ş.) Kâmil Miras.

O şerden ve fitneden sonra bir hayır ve salâh var mıdır? dedim. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm:*

Evet, bir hayır ve salâh vardır. Fakat onun içinde ba'zı şerr ve fesâd bulunacak (*hayrı bulandıracak, safvetini bozacak*). buyurdu.[4]

Ben:

O hayrın (*temizliğini bulandıran*) kiri nedir? Diye sordum. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm:*

"O devrin âmirlerinden bir zümre, ümmeti, benim sünnetim hilâfına idâre edecekler. Sen o devrin âmir ve vâlilerinden ba'zılarının hareketlerini (*ma'rûf bulup*) tasvîb, ba'zılarının hareketlerini de (*münker bulup*) redd edeceksin" buyurdu.

Ben:

"Yâ Rasûlâ'llâh, bu karışık hayır devrinden sonra yine bir şerr ve fesad devri gelecek midir? dedim. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*:

"Evet, gelecektir. O devirde bir takım dâîler (*çığırtkanlar*) halkı Cehennem kapılarına (*dalâlet fırkalarına*) çağıracak. Her kim onların da'vetine icâbet ederse, onu Cehennem'e (dalâlet fırkalarının içine) atacaklar" buyurdu. Ben,

Yâ Rasûlâ'llâh, bu davetçileri bize vasfetseniz! dedim. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*,

---

[4]-Bu hayır devrine, **"Ömer İbn-i Abdü'l-azîz'in hilâfeti zamanıdır",** denilmiştir. Bunun için Ömer İbn-i Abdü'l-azîz, **Emîri'l-mü'minîn** unvanı ile anılır. Tamâmiyle İslâm umdelerine göre icrâ-i hilâfet ettiği için, **ikinci Ömer** diye yâd olunur. İki buçuk seneye yakın hilâfeti zamânı, **Hulefâ-i Râşidîn devrine** ilhâk olunarak hakîkî hilâfet devri kapanır.
S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi ve Şerhi,C.9.ss.300-301.Kâmil Miras).

Onlar bizim milletimizden insanlardır. Bizin dilimizle (*bizim azîz duygularımıza seslenerek*) konuşurlar. (*Halbuki gönüllerinde hayırdan eser yoktur*)" buyurdu.

Ben:

"Yâ Rasûlâ'llâh, O (*uğursuz*) devir bana yetişirse (*ben o devirde yaşarsam*) nasıl hareket etmemi emredersiniz?" dedim. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*,

"İslâm cemâatine mütâbaat ve onların devlet reisine mutâvaat eyle. (*Devlet reisi zulmederse, seni döğer, malını alırsa bile sözünü dinle, itâat eyle*)" buyurdu. Ben,

Yâ Rasûlâ'llâh, onlar cemâat hâlinde değiller (*de bozgunculukla parçalanmışlar*) sa, başlarında devlet reisi de yoksa, dedim. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*:

"O fırkaların hepsinden ayrıl, (*evine çekil*). Velev ki bu i'tizâl, bir ağaç kökünü ısırman sûretiyle (*meşakatli*) olsa bile. Artık ölüm erişinceye kadar bu i'tizâl üzere bulun" buyurdu.

❋

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ لله ُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلىَّ الله ُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اَلْمُؤْمِنُ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ كاَ ْلأُتْرُجَّةِ طَعْمُهاَ طَيِّبٌ وَرِيحُهاَ طَيِّبٌ. وَالْمُؤْمِنُ الَّذِى لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَعْمَلُ بِهِ كاَلتَّمْرَةِ طَعْمُهاَ طَيِّبٌ وَلاَ رِيحَ لَهَا. وَمَثَلَ الْمُنَافِقِ الَّذِى يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كاَلرَّيْحَانَةِ رِيحُهاَ طَيِّبٌ وَطَعْمُهاَ مُرٌّ. وَمَثَل الْمَنَافِقِ الَّذِى لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كاَلْحَنْظَلَةِ طَعْمُهاَ مُرٌّ أَوْ خَبِيثٌ وَرِيحُهاَ مُرٌّ.

Ebû Mûsâ el-Eş'arî *radıye'llâhü anh*'den Nebî *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuşdur:

"Şu bir hâlis Mü'min ki Kur'ân okur ve onun muktezâsı ile amel eder, o, tadı güzel, kokusu güzel **turunç** (meyvesi) gibidir.

Şu bir Mü'min de Kur'ân okumaz, fakat mu'cebi ile amel eder. Bu da tadı güzel, fakat kokusu olmayan **hurma** gibidir.

Kur'ân okuyan (fakat mu'cebi ile amel etmeyen) münâfıkın benzeri de kokusu güzel fakat acı **reyhâne** (otu) gibidir.

Kur'ân okumayan münâfıkın benzeri de tadı acı ve kötü, kokusu da acı **Ebû Cehil karpuzu** gibidir".[5]

❋

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلىَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُصَلُّوْنَ لَكُمْ. فَإِنْ اَصَابُوْا فَلَكُمْ وَلَهُمْ. وَإِنْ اَخْطَؤُا فَلَكُمْ وَعَلَيْهِمْ.

Ebû Hurayra *radıye'llâhü anh*'den: Şöyle demiştir: Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* buyurdu ki, (imâmlar, vâliler, emir sâhibleri)) sizin için namaz kılarlar. Eğer isâbet ederlerse (namazı eksiksiz kılarlarsa) hem sizlere, hem onlara (namaz sevâbı var) dır. Eğer hatâ ederler (isâbet etmezler) ise sizler için sevâb, onlar için ıkâb (azâb) vardır".[6]

مَنْ اَمَّ النَّاسَ فَاَ تَمَّ (فَاَصَابَ) فالَصَّلاَةُ لَهُ وَلَهُمْ. وَمَنِ انْتَقَصَ مِنْ ذالِكَ شَيْئاً فَعَلَيْهِ وَلاَ عَلَيْهِمْ.

"Her kim insanlara imâm olup namazı tamam kılarsa (isâbet ederse) o namazın sevâbı hem ona, hem onlaradır. Her kim de o namazdan bir şey' eksiltirse ıkâbı (azâbı) onadır, onlara değildir".[7]

---

[5] -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.11.ss.248-249.(1714 Nolu h.ş.) Kâmil Miras.
[6] - S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.669-670.(402 Nolu h.ş.).A.Naim.
[7] - S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.670. Dip not.Ahmed Naim.

اُ لِامَامُ جُنَّةٌ. فَاِنْ اَتَمَّ فَلَكُمْ وَلَهُ. وَاِنْ نَقَصَ فَعَلَيْهِ النَّقْصانُ وَلَكُمُ اتَّمَامُ.

"İmâm, kalkan ve siperdir. Eğer namazı tamam kılarsa sevâbı hem size, hem onadır. Eğer eksik kılarsa noksanının ıkâbı (azâbı) ona, namazın tamamlanmış olmasının sevâbı da sizedir".[8]

اَلْاِ مامُ ضامِنٌ. فَاِنْ اَحْسَنَفَلَهُ وَلَهُمْ . وَاِنْ اَساءَ فَعَلَيْهِ لاَ عَلَيْهِمْ.

"İmâm zâmindir, ya'nî muktedînin namazı imâmın namazına dâhil olduğundan imâmın kırâeti me'mûmun (*imâma uyan kişinin*) kırâeti yerine geçer. Eğer iyi kılarsa sevâbı hem ona, hem onlaradır. Fenâ kılarsa ıkâbı (azâbı) onadır, onlara değildir".[9]

يَكوُنُ عَلَيْهِمْ اُمَراءُ مِنْ بَعْدِى يُؤَخِّرُوُنَ الصَّلاَةَ وَهِىَ عَلَيْهِمْ. فَصَلّوُا مَعَهُمْ ماَ صَلّوُا الْقِبْلَةَ.

"Benden sonra başınıza bir takim ümerâ gelecektir ki namazı vaktinden sonraya bırakırlar. Bunun günâhı onlaradır. Onlar kıbleye namaz kıldıkça arkalarında namaz kılınız".[10]

سَتُدْرِكوُنَ اَقْواَماً يُصَلوُنَ الصَّلاَةَ لِغَيْرِ وَقْتِهاَ. فَاِذاَ اَدْرَكْتُمُوهُمْ فَصَلوُا فِى بُيُوْتِكُمْ لِلْوَقْتِ الَّذِى تَعْرِفوُنَ. ثُمَّ صَلوُا مَعَهُمْوَاجْعَلوُهاَ سُبْحَةً.

"Bir takım vâlilere yetişeceksiniz ki onlar namazı vaktinin hâricinde kılarlar. Onlara yetiştiğinizde namazları evlerinizde bildiğiniz vakitlerde kıldıktan sonra onlara iktidâ ediniz. Ve (onlarla berâber) sonra kıldığınız namazı nâfile kabul ediniz".[11]

---

[8] - S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.670. Dip not.Ahmed Naim.
[9] - S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.671.Dip not.Ahmed Naim.
[10]-S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.671.Dip not.Ahmed Naim.
[11]-S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.671.Dip not.Ahmed Naim

Not: Büyük âlim Muhaddis Ahmed Naim merhum, bu Hadîs-i şerîf'lerde belirtilen konular ile ilgili olarak şöyle bir not düşmüşdür:

"Benû Ümeyye halîfeleri ve vâlileri namazları vakitlerinden pek sonraya te'hîr ederlerdi. Bu münasebetsizlik evvelce Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi vesellem* tarafından bir mu'cize olarak haber verilmiş ve öyle zamanlarda ne yapmak lâzım geleceği husûsu ta'lîm buyurulmuşdur".[12]

Câbir *radıye'llâhü anh*'den rivâyet edilen şu hadîs-i şerîf de, bu hakîkatleri te'yîd edip gözlerimizin önüne sermektedir.

فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللهِ وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.

"Sözlerin en hayırlısı Allâh'ın Kitâb'ı (Kur'ân-ı Kerîm) dir. En hayırlı hidâyet, Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın irşâd ve hidâyeti'dir. Din işlerinin en fenâları sonradan uydurulan şey'lerdir ve her bid'at bir dalâlet'dir".[13]

Kezâ, büyük Sahâbî Abdu'llâh ibn-i Mes'ûd *radıye'llâhü anhümâ*' nın talebelerine yaptığı şu vasiyetleri de, içinde bulunduğumuz şu zamanda bize büyük bir ışık tutmaktadır:

"Kardeşlerim, ilim ortadan kalkmadan ilim tahsîline ehemmiyet veriniz. İlmin ortadan kalkması, tabii ehl-i ilm'in ölümü iledir. Sizden hiç biriniz, kendisine ne zaman mürâceat edileceğini ta'yîn edemez. Fakat yakında bir sınıf insanlar ile karşılaşırsınız ki onlar, sizi, Kitâbü'llâh'a da'vet etdiklerini iddia ederler. Halbuki bu ehl-i bid'at, Kitâbü'llâh'ı arkalarına

[12]-S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.2.ss.671.Dip not.Ahmed Naim
[13]-Riyâzü's-Sâlihîn, C.1.ss.164. (172 nolu hadîs-i şerif). (Sahîh-i Müslim) den.

atdıklarını fark edemezler. Böyle dalâlet zamânında, ilmin sâye-i irşâdına sığınmanızı tavsiye ederim. ***Bid'at iltizametmek****'den (bid'at olan şey'leri lüzumlu görerek yapmakdan),* ***kelâmî tekellüf****'den (hakîkatleri ikinci plâna atarak gösterişli konuşmalar yapmakdan),* ***felsefî teammuk****'dan (felsefî fikirler içerisine dalarak yeni yeni şey'ler ortaya koymakdan) sakınınız. Dînimizin safvet-i asliyyesini (saf ve temiz hâlini) muhâfaza etmeye çalışınız".*[14]

Kezâ, Abdu'r-Rahmân ibn-i Yezîd *radıye'llâhü anh*'ın rivâyet etdiği,

اَ لِاقْتِصَادُ فِي السُّنَّةِ اَفْضَلُ مِنَ ٱلِاجْتِهَادِ فِي الْبِدْعَةِ.

"Sünnet'de iktisâd (Sünnet'in hakkını gereği gibi yerine getirerek ifrât ve tefrîtde bulunmamak), bid'atde ictihâddan daha efdaldir".

hakîmâne sözleri de, bu cümledendir.

İşte bunların hepsi***,"Ben Mü'min'im, ben Müslümân'ım"*** diyen bütün gönüllerin, Kur'ân'ın ve Sünnet'in etrâfında toplanıp tek vücud olmasını ve her türlü ihtilâf ve tefrikadan uzak durmasını ifâde etmektedir ki şu Hadîs-i şerîf de bu konuyu açık bir şekilde ifâde buyurup gözlerimizin önüne bir ıbret levhası olarak sermektedir:

عَنْ جُنْدَبِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلىَّ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اقْرَؤُا الْقُرْآنَ ماَ ائْتَلَفَتْ عَلَيهِ قُلوُ بُكُمْ فَاِذاَ اخْتَلَفْتُمْ فَقوُمُوا عَنْهُ.

"Cündeb ibn-i Abdu'llâh *radıye'llâhü anh*'den Nebî *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuşdur:

[14]-Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi, C.4.ss.63. Kâmil Miras. (Hammâd ibn-i Ebî Süleymân rivâyeti).

"Kur'ân üzerinde gönülleriniz birleştikçe Kur'ân okuyunuz. Kur'ân hakkında ihtilâf edince de artık kalkıp oradan dağılınız".[15]

Başka bir Hadîs-i şerîf'de de,

لاَ تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلىَ الْحَقِّ لاَ يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.

"Ümmetimden dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (bir topluluk, Ehl-i Sünnet ve Cemâat yolunda giden Müslümân'lar), (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır" buyurulmuşdur.[16]

❋❋❋

İnsanlık âlemi için en büyük saâdet ve devlet, Hâlik'ını bilmek, O'na yönelmek ve O'na teslîm olmakdır. Bunun için insan oğlu, târih boyunca bu güzel netîceye ulaşmak için ya bir Peygamberin teblîğ etmiş olduğu şerîati kabûl edip ona göre yaşamış veyâ aklına göre hareket edip bir şerîati kabûl etmemişdir.

Akıllarına göre hareket edenlerin bir kısmı da kendilerine göre bir mücâhede ve riyâzat yolu kabûl edip bu mücâhede ve riyâzatlarını ya bir şerîate isnâd etdirerek kıt-kanaat geçinip sofuluk yolunu tutmuşlar veyâ hiç bir şerîate isnâd etdirmeyerek sâdece kendi keşif ve buluşlarına göre hareket etmişlerdir.

Bunlardan hakk ve gerçek olanı, bir Peygamberin Allâhü Teâlâ'dan **vahy** ile alıp insanlara teblîğ etdiği şerîati kabûl edenlerin ve o yolda gidenlerin yoludur ki bunların en

[15] -S.B.M.Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.11.ss.249-250.(1785 Nolu h.ş.) Kâmil Miras.
[16]-Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

sonuncusu İslâm Dîni ile onun mensubları olan Mü'min ve Müslümân'lardır.

Bu bakımdan ilmi ile amel etmeye çalışan bir **Din Görevlisi**, takvâ ve ihlâs sâhibi **Hanîf** bir Müslümân olarak,*"Dînde yenilenme olmaz, yenilenme dînin özünden sapma anlamına gelir"* inancına sâhip olup Ehl-i sünnet ve'l-cemâat yolundanan ayrılmamalıdır.

Aksine Müslüman'ları, İslâmî esaslardan uzaklaştırarak bir takım dalâlet yollarına sevk etmeye çalışan yenilikçi ve deccâl-vârî insanların fikir ve telkinlerine kapılıp, *"Değişme ve yenilenme, hayâtın bir gerçeği ve her alanı kuşatan bir olgudur"."Batının ilimde ve teknolojide ulaştığı seviyeyi yakalayabilmek için, bilim ve teknoloji alanında olduğu gibi dînî alanda da reforme ihtiyaç vardır. Bunun için dînin modern dünyanın gereklerine göre yeniden yorumlanması lâzımdır". "Fıkıh âlimlerimizin İslâm'ın ilk asırlarından i'tibâren koydukları içtihâd'lar, günlük hayâtın proplemlerine çözüm üretebilmeyi, ya'nî yenilenmeyi sağlamıştır".*[17]

gibi düşünler ile **görevimi güzel yapıyorum zannı ile** İslâmî esaslardan uzaklaşması aslâ doğru bir yol olmadığı gibi, şu âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulan uyarılara da iyice kulak verip yenilikçi ve deccâl-vârî insanlara müdâhenede (*yağcılıkda*) bulunarak İslâm Dîni esaslarından ta'vizler

[17] -Diyanet, Temmuz-2009-223 sayılı Aylık Dergi, İslâm'la Yenilenme,ss.2.Dr.Yüksel Selman.
Hanîf: sapıklığı, eğriliği, kötülüğü, çirkinliği ve bâtılı bırakıp hidâyete, doğruluğa, iyiliğe, güzele ve **Hakk**'a yönelerek o yolda dosdoğru giden demekdir kiböyle şerefli bir vasıf, İslâm Dîni'nin i'tikâd, İbâdet, ahlâk ve *muâmelât* esâslarına sımsıkı bağlı bulunan kimselerin (*ya'nî mü'min, müslim, muvahhid, muhsîn ve müttekî'lerin*) en güzel ve en açık bir vasfıdır. İmâm A'zâm *rahmetü'llâhi aleyh*Hazretleri'ne ***"Ebû Hanîfe:*** *Hanîfliğin babası "*denildiği gibi.

vermesi ve keyfî davranışlarda bulunması da aslâ doğru bir davranış değildir:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَوةِ الدُّنْا وَيُشْهِدُ اللهَ عَلىَ مَا فِي قَلْبِهِ ۙ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ.

وَإِذَا تَوَلىَّ سَعىَ فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ؕ وَاللهُ لاَ يُحِبُّ الْفَسَادَ.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِاللهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُجَهَنَّمُ ؕ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ.

“İnsanlardan öylesi vardır ki, onun (bu) **dünyâ hayâtıhakkındaki sözü hoşunuza gider** (de sizi imrendirir) **ve o, kalbindeolana Allâh’ı şâhid getirir** (de sizi kendisine inandırmaya çalışır). **Halbuki o,** (İslâm) **düşmanlarının en yamanı** (en gaddarı) **dır”.**

“O, yer yüzünde (bir) **iş başına geçdi mi orada fesâd çıkarmaya, hars’i** (elinizin emeği olan her şey’i) **ve nesl’i, kökünden kurutup yok etmeye** (helâk etmeye) **koşar** (çalışır). **Allâh fesâdı sevmez** (ve fesâd çıkaranları da sevmez)”.

“Ona: -*Allâh’dan kork* *(da böyle hareket etme-* **denildiği zaman, izzet** (-i nefsi, câhilâne gurûr ve kibir) **i onu (**tutar, onurlandırır da daha ziyâde) **günah işlemeye götürür. İşte böylelerinin hakkından ancak Cehennem gelir. O ne fenâ’ yatakdır** (ve ne kötü yatılacak bir yerdir)**”.**[18]

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۙ اُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللاَّعِنُونَ. ۙ

[18] -Bakara Sûresi, âyet 204-205-206.

إِلاَّ الَّذِينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَاُوْلَئِكَ اَتُوبُ عَلَيْهِمْ ج وَأَنَا التَّوَابُ الرَّحِيمُ.
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَاُوْلَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللهِ وَ الْمَلَئِكَةِ وَ النَّاسِ اَجْمَعِينَ. خَالِدِينَ فِيهَا ج وَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَهُمْ يُنْظَرُونَ.

"O kimseler ki, bizim inzâl etdiğimiz beyyine'leri ve (Allâh'ın emrine, hukümlerine, irşâdına ve bunlara îmân etmenin, ittibâ' etmenin vücûb'una delâlet eden ve ayn-ı hidâyet, mahz-ı hidâyet olan) **âyet ve delîl'leri, -*biz bunu insanlar için Kitâb'da açık bir şekilde beyân etdikden sonra*- ketm ederler** (gizlerler). **İşte onlar** (ın hâli): **Onlara, hem Allâh lâ'net eder, hem lâ'net etmek şânından olan** (melekler ve insanlar) **lâ'net eder".**

"Ancak tevbe edenler, tevbe edib de islâh-ı hâl edenler, islâh-ı hâl edib de ketm etdiği hakîkatleri beyân edip neşr edenler (yok mu?), **işte ben de bunların tevbelerini kabûl ederim,** (ve kendilerini lâ'net'den istisnâ' ederim). (Çünkü) **Tevvâb olan da, Rahîm olan da ancak benim".**

"(Tevbe etmeyib de) **küfürlerinde sâbit olanlar ve bu hâl üzere ölenler** (yok mu?), **onlar kâfir'lerdir ki işte, Allâh'ın, meleklerin ve bütün insanların lâ'neti onların üstündedir".**

"(Onlar), **onun** (o lâ'net'in yâhud Cehennem'in) **içinde ebedî olarak kalırlar. Onlardan (**ile'l-ebed) **ne azâb hafifletilir, ne de kendilerinin yüzlerine bakılır,** (onlara hiç bir mühlet ve müsâade de verilmez)".[19]

تِلْكَ حُدُودُ اللّهِ فَلاَ تَعْتَدُوهَا وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّهِ فَأُوْلَئِكَهُمُ الظَّالِمُونَ.

"Bunlar Allâh'ın (sizleri imtihân etmek için koymuş olduğu) **sınırlarıdır. Onları** (çiğneyip) **geçmeyin. Kim**

[19] -Bakara, 159-162.

Allâh'ın sınırlarını aşarsa, işte o gibiler zâlimlerin ta kendileridir".[20]

تِلْكَ حُدُودُ اللّهِ وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَرَسُولَهُيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُخَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ.

وَمَن يَعْصِ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُنَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ.

"İşte bunlar Allâh'ın (sizleri imtihân etmek için koymuş olduğu) **sınırlarıdır. Kim Allâh'a ve peygamberine itâat ederse** (Allâh) **onu altından ırmaklar akar cennetlere sokar ki onlar orada ebedî kalıcıdırlar. Bu, en büyük bir kurtuluş** (ve seâdet) **dir".**

"Kim de Allâh'a ve peygamberine ısyân eder, (Allâh'ın) **sınırlarını** (çiğneyip) **geçerse onu da *-içinde dâim kalıcıolarak-* ateşe koyar. Onun için** (Allâh'a ısyan eden ve hudûd-i ilâhiyye'yi tanımayarak çiğneyip geçenler için mühîn bir azâb) **hor ve hakir edici bir azâb vardır".**[21]

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَحَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُوافِيأَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.

"Öyle değil, Rabb'ine and olsun ki onlar aralarında kimi oaraya, kimi buraya çekdikleri (kavga ve ihtilâf ettikleri) **şey'lerde seni hakem yapıp sonra da verdiğin hukümden yürekleri hiç bir sıkıntı duymadan tam bir teslîmiyyetle teslîm olmadıkça îmân etmiş olmazlar".**[22]

Cenâb-ı Hakk, bu âyet-i kerîme'lerin ifâde buyurduğu Münâfık'ların îmânlarının sahîh olup kabûl olmasını şu üç şarta bağlamışdır:

---

[20]-Bakara, 229.
[21]-Nisâ', 13-14.
[22]-Nisâ', 65.

1-Kendi aralarında münâkaşa ve ihtilâf ettikleri konularda, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ı hakem ta'yîn edip hukmüne râzı olmak.

2-Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın verdiği hukme kalbi mutmain olmak ve kalbinde bir titreme ve ızdırap duymamak, verilen hukmün hakk olduğunu bilib inanmak.

3-Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın verdiği hukme kalbi ile râzı olduğu gibi zâhiren de kabûl edip itâat ederek teslîm olmak.Aksi takdirde, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın hukmüne ve fetvâsına zâhiren ve bâtınen itâat edip uymak vâcib olduğundan îmân sahîh olmaz.[23]

Bu âyet-i kerîme, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın hukmüne râzı olmayan Münâfik'lar hakkında nâzil olmuştur ki İbn-i Abbâs *radıye'llâhü anh*, bu âyet-i kerîme'nin sebeb-i nüzûlünü şöyle rivâyet eder:

Bir münâfık ile bir Yahûdî bir konu hakkında münâkaşa edip tartışmışlar. Haklı olan Yahûdî, konuyu Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'a götürmeyi isteyince berâberce gelip konuyu Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'a arz etmişler. O da Yahûdî'nin haklı olduğunu, Münâfık'ın haksız olduğunu söyleyince Münâfik buna râzı olmayarak konuyu bir kere de Hazreti Ömer *radıye'llâhü anh*'aya götürüp onun hakemliğini istemişler ve Yahûdî, *"Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm benim haklı olduğuma hukm etdi, bu O'nun hukmüne râzı olmadı"* diyerek konuyu anlatınca, Hazreti Ömer *radıye'llâhü anh* da Münâfık'a*"Doğru mu?"* diye sormuş, o da *"Evet"* deyince *"Yerinizde durun, biraz sonra gelir hukmümü veririm"*

[23] -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân,C.3.ss.966. Mehmed Vehbi.

diyerek gidip kılıcını alıp gelerek Münâfık'ın boynunu vurup işini bitirmiş. Sonra da,

"Allâh'ın ve Rasûlü'nün hukmüne râzı olmayanın hakkındaki benim hukmüm budur" demiş.

Durum Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'a anlatılınca Hazreti Ömer *radîye'llâhü anh*'ı çağırtarak sormuş, O da **"Yâ Rasûlâ'llâh, Senin verdiğin hukmü kabûl etmedi"** diye cevap verince hemen Cibrîl *aleyhi's-selâm* gelerek **"Ömer fârûk'dur, hakk ile bâtılı birbirinden ayırdı"** demiş, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm* da Ömer'e **"Yâ Ömer, (** اَنْتَ الْفَارُوق **: Sen fârûksun"** diyerek onu taltîf etmiş ve verdiği hukmü tasvib etmişdir.[24]

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا مِندِيَارِكُم ماَ فَعَلُوهُ إِلاَّ قَلِيلٌ مِنْهُمْ ط وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَبِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا. لا

وَإِذاً لآتَيْنَاهُم مِنلَدُنَّا أَجْراً عَظِيمًا. لا وَلَهَدَيْنَاهُمْصِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا.

وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَالرَّسُولَ فَأُوْلَئِكَمَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِممِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ج وَحَسُنَأُولَئِكَ رَفِيقًا. ط

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّهِ ط وَكَفَىباللّهِ عَلِيمًا. ع

"Eğer biz onlara: Kendinizi öldürün veyâ yurdlarınızdan çıkın diye yazsa idik (farz kılsa idik), (veyâ Benî İsrâil'de olduğu gibi günahdan tevbe edip kurtulmak için kendi elleri ile kendilerini öldürmeyi veyâ vatanlarından çıkıp gitmeyi farz kılıp teklif etse idik), **içlerinden pek azı müstesnâ olmak üzere, bunu yapmazlardı.**

[24] -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir,C.2.ss.1383 1384.Elmalılı Mu..Hamdi Yazır.

(Fakat şer'i Muhammedî'de böyle şiddetli bir mükellefiyyet yoktur. Bi'l-akis,

(وَلاَ تَقْتُلُوا اَنْفُسَكُمْ ط إِنَّ اللّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا): ***Nefislerinizi*** *(kendilerinizi)* ***öldürmeyin; Şübhe yok ki Allâh sizi çok esirgeyicidir***)[25]

emri vardır); (Kendilerini, vatanlarını ve dinlerini müdâfaa etmek, her türlü tehlikeden korumak, her türlü müsîbetten korumak emirleri vardır. Bunun için bu konulara teslîm-i nefs etmemek, ihlâs ve samîmiyyetle mü'min olmamak, nefsine ve vatanına zulm etmektir). **Eğer onlar öğüt verdikleri şey'leri hakkıyle icrâ etselerdi** (verilen ve verilecek olan va'z ve nasihatleri yerine getirmiş olsalardı) **bu, kendileri için elbet hem daha hayırlı, hem de** (îmânlarını) **sağlamca kökleştirmiş olurlardı".**

"Ve o zaman biz de onlara tarafımızdan pek büyük bir mükâfat verirdik (de Sırât-ı müstekîm'e hidâyet ederdik)**".**

"Onları elbet doğru yola da iletirdik"

"Kim Allâh'a ve peygambere itâat ederse işte onlar, Allâh'ın kendilerine ni'metler verdiği peygamberler ile, sıdîklar ile, şehîdler ile, iyi adamlar ile berâberdirler. Onlar ne iyi arkadaşdır".

"Bu, Allâh'dan bir lütuf ve inâyetdir. Her şey'i hakkıyle bilici olarak Allâh yeter".[26]

وَلاَ تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

[25]-Nisâ', 29.
[26] -Nisâ', 65-70.

"Kendiniz bilib dururken hakk'ı bâtıl'a karıştırmayın ve hakk'ı (gerçeği) **gizlemeyin".**[27]

❋

❋ ❋

Bunun için Merhûm ve mağfûr Kâmil Miras, görevini gereği gibi yapmayan ve İslâmî esasları ketm ederek müdâhenede bulunan **Din adamları** hakkında şöyle diyor:

"Bu âyet'lerde bildirilen cezâ', bir vaîd-i şedîddir ki, Peygamberler teblîğâtını öğrenib de başkalarına teblîğ etmeyip ketm edenlere âid bulunuyor. Bu cihetle din mürşidlerine ve İslâm âlimlerine terettüb eden ma'nevî mes'ûliyyet çok ağırdır. Vâcibât-ı dîniyesini bilmeyenlere dînî vazîfelerini teblîğ ve ta'lîm ile mükellef olanların bu mukaddes vazîfeden gafletleri afv olunur günahlardan değildir. Husûsiyle millet hazînesinden bu nâma maaş alanların mes'ûliyetleri daha büyükdür. Hem ma'nevî, hem kânûnîdir".[28]

Hal böyle olunca bu **dînî görevi** *-millet hazînesinden bu nâmamaaş aldıkları halde-* gereği gibi yapmayanların, şer'î olmayan bir takım nedenler ile bu görevin yapılmasını kısıtlıyanların veyâ inhisârı altına alanların veyâ mâni' olanların, dünyevî ve uhrevî sorumlulukları çok büyükdür.

Çünkü Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyleri teblîğ edilmeyince cehâlet artar. Cehalet artınca da akla hayâle gelmedik fitne, fesad, şerr ve kötülük her tarafı kaplar. Bunun netîcesi olarak da insanlar, dünyâda ve ahretde tahammülü güç kötülüklerle baş başa kalır.

---

[27]-Bakara Sûresi, âyet 42.
[28]-Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi, C.7.ss.182. Kâmil Miras.

Zamânımızda, bir takım yenilikci kimselerin, kendilerine, aydın bir ilim adamı süsü vererek ba'zı dînî esâsları -*Meselâ, yolculuk hâllerinde ve dünyevî işlerin çokluğu zamanlarında, namazları* ***cem-i takdîm*** *veyâ* ***cem-i te'hîr*** *etmek gibi-,* kendi hevâ ve heveslerine uydurmaya veyâ bir takım kimselere hoş görünüp çıkarlar peşinde koşmaya çalışmaları, dînî esâsları tahrîfe yönelik fetvâ'lar vermeye, bir takım yanlış yorum, te'vîl ve tefsîrlerde bulunmaya kalkışmaları, tamâmen hatâ' olup büyük bir sorumsuzluk hâlidir.

Böyle kimselerin bu şekildeki davranışları, **Ehl-i sünnet ve cemâat** esâslarına aykırı olduğundan bunlara, **"Müftî mâcin** : *Halka hîle ta'lîm eden, hîle öğreten kimse***"** denir ki böyle kimselerin telkinlerinden şiddetle sakınmak lazımdır.

Bunun için(سَدُّ الذَّرائِعِ مُقَدَّمٌ عَلىَ جَلْبِ الْمَنافِعِ: Sedd-i zerîa, -*ya'nî fitne, fesâd ve zarara sebeb olan şey'leri men' etmek-,* menfeatleri celb etmekden önce gelir)[29] küllî kâıdesi, İslâm'da yapılması ve uyulması gereken esâslardandır.

Bu bakımdan dînî hukümleri ta'yîn edip açıklamak yetkisi, ictihâd şartlarına sâhib olan ve bu melekeyi kendisinde bulunduran ihlâs ve takvâ sâhibi fukahâ'ya âitdir. Kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine uyarak ictihâd yapmaya kalkışan kimselere âit değildir. Çünkü böyle kimseler, birer (مُفْتِي مَاجِنْ : **Müftî mâcin**: *Halka hîle ta'lîm eden, öğreten bir kimse*) den başka bir şey' değildir.[30]

---

[29]-Muhâdarâtü fî Usûli'l-Fıkhi alâ Mezâhibi Ehli's-Sünneti ve'l-İmâmiyye, Cüz'.2.ss.190. Bedrul-Mütevellî Abdü'l-bâsit.

Hukûk-i İslâmiyye ve İstılâhât-i Fıkhiyye Kâmûsu,C.1.ss.382-383.Ö.N. Bilmen.

[30]-Muhâdarâtü fî Usûli'l-Fıkhi alâ Mezâhibi Ehli's-Sünneti ve'l-İmâmiyye, Cüz'.2.ss.190. Bedru'l-Mütevellî Abdü'l-Bâsit.

Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercmesi, C.12.ss.374. K Miras.

Bunun için hâfızalarında binlerce Hadîs-i şerîf, binlerce ilmî mes'ele bulunan bir çok islâm âlimleri, dînî hukümleri ta'yîn edip açıklamak için kendilerini yetkili görmemişler, bu husûsda sözü fukahâ'ya bırakarak bu çok ince ve müşkil görevi îfâ' etmekden kaçınmışlardır.

Hattâ ictihâd şartlarına sâhib olan ve ictihâd melekesini kendisinde bulunduran müctehidlerden -*İmâm A'zam, İmâm Mâlik, İmâm Şâfiî veİmâm Hanbel gibi*- her birine tâbi' olan Müslümânlar arasında öyle ilim sâhibi kudretli âlimler yetişmişdir ki bunların her biri bir ilim ve irfan harikası olduğu hâlde ictihâda cür'et göstermemişler, bu büyük imâmlardan birisine intisâb ederek onun ictihâdı ile amel etmeyi kendileri için bir şeref bilmişlerdir. Aynı zamanda, ictihâd yetkisine sâhib olanlar bile -*kendi ictihâdlarının da gâlib bir zann'dan başka birşey' olmadığını düşünerek*- yeni bir ihtilâfa sebebiyyet vermemek için, onların ictihâdlarına uymayı ve o şekilde amel etmeyi, şer'a daha uygun bulmuşlardır.

Durum böyle olunca mahdûd bilgi sâhibi kimselerin kendilerinde böyle bir selâhıyyet görmeye kalkışmaları, elbetde ki doğru bir davranış olmaz.

N e t î c e olarak şunu söyleyebiliriz ki bütün bu esâs ve açıklamalardan sonra bize düşen görev, şer'î mes'elelerin ve hâdiselerin hukümlerini, bütün Müslümânların takdîr ve tasvîbine mazhar olmuş olan ictihâd sâhibi müctehidlerden öğrenip amel etmekdir.

Bunun için ictihâd yetki ve melekesine sâhib olmayan kimselerin, dînî konuları, -*Ehl-i sünnet esâslarına aykırı olarak*- kendi anlayışlarına göre çözmeye kalkışmaları, büyük bir mes'ûliyyet gerektirir. Böyle bir kimse vereceği bir

cevâbda, verdiği bir hukümde isâbet etse bile -*bilmeden cevâb vermiş olacağından*- yine mes'ûliyyetden kurtulamaz. Çünkü bir hadîs-i şerîfde, şöyle buyurulmuşdur:

اَجْرَأُكُمْ عَلىَ الْفُتْيَا اَجْرَأُكُمْ عَلىَ النَّارِ.

"*Sizin ateşe atılmaya en cür'etkârınız, fetvâ'ya -ya'nî şer'î mes'elelere âit konularda cevâb vermeye- en ziyâde cür'et göstereninizdir*".[31]

مَنْ تَعَلَّمَ عِلْماً مِمَّا يُبْتَغى بِهِ وَجْهُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ لاَ يَتَعَلَّمَهُ اِلاَّ لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضاًمِنَ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عَرْفَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيامَةِ يَعْنِي رِيحَهاَ.

"Kim kendisinde Allâh'ın rızâsı aranan bir ilmi sâdece dünyâlığa sâhip olmak için öğrenirse, o kimse kıyâmet gününde cennet'in kokusunu bile duyamaz".[32]

İşte bu şekilde bir cür'et gösterenler hem kendilerini dalâlete düşürürler hem de insanları dalâlete, sapıklığa ve yanlış yollara sevketmiş olurlar. Günümüzde, özellikle sözlü ve yazılı basındaki din âlimi olma vasfını taşımayan, buna rağmen din adına bir takım hükümler verenlerin bir takım görüş, yorum ve düşünceleri, bu açıdan son derece düşündürücüdür.

Halbuki dînî konular dışındaki bir çok mes'eleler hakkında bile, bilgi sâhibi olmadan gelişi güzel konuşmak veyâ davranmak, insanı çok zor ve gülünç durumlara düşürdüğü her zaman görülen hâdiselerdendir.

Bunun için âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbi' olarak amel etmek, ma'nevî

[31]-Hukûk-ı İslâmiyye ve İstılâhât-i Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.250. Ö. Nasûhi Bilmen. Dârimi, Mukaddime, 20.

[32] -Riyâzü's-Sâlihîn,C.3.ss.9.

mes'uliyyetden ve sorumlulukdan kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te'mîninin tek çâresidir. Aksi takdirde-*herkes kendi anlayışına göre amel ederse*- dînin asliyyeti ve ulvî mâhıyeti kayb olmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur. Böyle bir hâl ise, geçmiş ümmetlerin bir çoğunda görülmüş bir vâkıadır.

Bu bakımdan Hadîs-i şerîf'de, Allâhü a'lem,

يَأْتِى فِى آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمٌ حُدَثَاءُ ٱلأَسْنَانِ سُفَهَاءُ ٱلأَحْلاَمِ يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ يَمْرُقُونَ مِنَ ٱلاِسْلاَمِ كَماَ يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ لاَ يُجَاوِزُ اِيماَ نُهُمْ حَناَجِرَهُمْ فَأَيْنَماَ لَقِيتُمُوهُمْ فاَقْتُلُوهُمْ فَإِنَّ قَتْلَهُمْ أَجْرٌ لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيامَةِ.

Âhir zamanda yaşları küçük, tecrûbeleri kıt bir zümre yetişecektir. Onlar (*Hârîcî'ler gibi mahlûkâtın hayırlısıolan*) Peygamber'in teblîğâtından bahsedecekler. Fakat bunlar (*şiddetle atılan*) okun av (*ı delerek av*) dan öte çıktığı gibi İslâm (*Dîni'n*) den hemen çıkıvereceklerdir. Onların îmânları boğazlarından öte geçmiyecektir. **Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz.** Çünkü (*bunlar bozguncudur*), bunları öldürmekte, öldüren kişiye kıyâmet gününde ecr-u sevâb vardır".[33]

buyurulması da bundandır.

Bunun için zaman zaman meydana çıkacak olan ba'zı mes'elelerin, ba'zı hâdiselerin hukümlererini ta'yîn etmek husûsunda ta'kîb edilecek yol, daha önce gelip geçmiş olan ve bütün İslâm âleminin takdîr ve tasvîbini kazanmış bulunan müctehidlerden birisinin -İmâm A'zam, İmâm Mâlik, İmâm

[33] -S.B.M.Tecrîd-I Sarih Tercemesi,C.9.ss.300-301. (1472 Nolu h.ş). Kâmil Miras.

şâfiî ve İmâm Ahmed ibn-i Hanbel *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi- ta'kîb etmiş olduğu esâs ve usûllere mürâceat ederek o mes'eleyi hâll ve ta'yîn etmekdir ki insanı, dünyevî ve uhrevî mutluluğa götüren en doğru yol da budur.

Cenâb-ı Hakk, böyle bir görevi, önce kendi nefsine, sonra yakın akrabâlarına, sonra da diğer insanlara karşı *-rızâsına muvâfıkbir şekilde-* yerine getirmeye çalışan kullarından eylesin. Âmin.

❋❋❋

Bu Hadîs-i şerîf'de zikr edilen (فَاقْتُلُوهُمْ: **Onları hemen öldürünüz**) emri, Bakara sûresi'nin 54. Âyet-i kerîme'sinde, Allâhü Teâlâ'ya kullukdan uzaklaşıp kula kul olarak buzağıya tapan İsrâil Oğuları hakkında ifâde buyurulan (فَاقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ: **Nefislerinizi öldürünüz**) emrine benzemektedir ki bir ara İsrâil Oğulları kendi elleri ile yaptıkları altından bir buzağıya tapmışlar, sonra Mûsâ *aleyhi's-selâm*'ın uyarısı üzerine yaptıklarına pişman olarak tevbe edip tevbelerinin kabul olması için nefislerini katl etmişlerdir

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ۖ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

"Mûsâ kavmine, -Ey kavmim, siz (Allâhü Teâlâ'ya tapacak yerde) **buzağıya tutunmakla** (onu tanrı edinmekle) **şübhesiz kendinize yazık etmişsiniz. Hemen Yaradanınıza tevbe edib** (isyânınıza pişmanlık duydukdan sonra) **nefislerinizi katledin,** (öldürün, islâh edin, ebedî hayâtınızı kurtarmaya çalışın), **böyle yapmanız** (tevbe etdikden sonra tevbenizin kabul olması için nefislerinizi katl etmeniz)**, sizin**

için (şirkden temizlenmek ve ebedî mutluluğa kavuşmak için) **Yaradanınız katında çok hayırlıdır- dedi** (ve bu husûsda zuhûr eden emr-i ilâhî'yi teblîğ etdi. Onlar da emr-i ilâhî'yi yerine getirerek tevbe etdiler) **de** (Allâh da) **tevbelerini kabûl etdi. Çünkü O, Tevvâb'dır** (tevbeleri en çok kabûl edendir) **ve Rahîm'dir** (en çok esirgeyendir)**".**[34]

"Bu âyet-i kerîme'deki buzağıya tapmakla, onu tanrı edinmekle (إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ :**Şübhesiz siz kendinize yazık etmişsiniz**) ifâdesi, zulm-i nefsin, nefs-i ferdî ve nefs-i kavmîden daha eam olduğunu ya'ni nefse zulm etmenin ferdlere ve topluma zulm etmekden daha şedîd olduğunu ifâde ediyor. Çünkü şirkin zararı millete, milletin zararı da ferdleredir. Bunun için buzağı mes'elesi, Mûsâ *aleyhi's-selâm*'ın kavmi içinde büyük bir fitne, fesâd ve ihtilâle sebeb olmuş; bunun temizlenmesi için de böyle bir şirkden vaz geçip tevbe edilerek nefsin katlini (*öldürülmesini*) gerekli kılmışdır".

"Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ın şerîatinde irtidad eden kimse katl olunur. İrtidâdından dönüp tevbe eden kimse ise katl olunmaz. Mûsâ *aleyhi's-selâm*'ın şerîatinde ise irtidadından dönüp tevbe eden kimselerin tevbesinin kabulü, katl ile berâberdir. Çünkü bir kısım ahkâm-ı şerâitin (*şer'î hükümlerin şartlarının*), *-îmân esâslarında ve asılda bir değişiklik olmadığı halde-*zaman ve zemînin özelliklerine göre ba'zı amelî hukümlerin değişmesi, Âdem *aleyhi's-selâm* zamanından beri insanlar üzerinde cereyan eden ilâhî âdetlerdendir".[35]

---

[34] -Bakara 54
Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir,C.1.ss.354.Elmalılı M.H.Yazır.

[35] -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân,C.1.ss.129.Mehmed Vehbi

"Beni İsrâil'in şerîatine nazaran irtidad eden (*dîninden dönen*) bir kimsenin tevbekâr olması için bu hareketinden nâdim olup nefsini katletmesi lâzımdır. Binâen-aleyh Hazreti Mûsâ'nın bu teklifi üzerine üç bin kişinin kendini katlettiği Tevrât'da yazılıdır. Bizim müfessirlerin beyanına göre bunlar on bin kişiden ibâretdir".[36]

"Müfessirlerin ekseriyetine göre bu katilden murat hakîkî katildir. Ba'zı kimselere göre de bu katl-i nefisden murat mecâzî ma'nâdır ki nefsi islâh etmek, onun kötü temâyüllerini gidermek, onu hayra yöneltmekdir. Fakat bu rey', hilâf-ı asıldır".[37]

"Burada ifâde buyurulan **"(** فَاقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ **: nefislerinizi katledin"** emri**,** tevbenin kabûlü için ifâde buyurulan emrin bir tamamlayıcısıdır. Bunun için tevbe edenlerin tevbelerinin kabul edilmesi için nefislerini katletmeleri emr edilince, herkes dizlerini karınlarına birleştirerek oturdular. Hattâ elleri ile kendilerini korumaları, tevbelerinin kabul edilmesine mâni' olduğundan kılıca boyunlarını uzatırlar ve elleri ile aslâ hareket etmezlerdi. Maktûl düşecek olanlar, kâtillerin babaları, oğulları ve kardeşleri olduğundan birbirlerini görünce kalb rikkati ile katil emrine mâni' olmaması için Allâhü Teâlâ kalın bir bulut halk etti. Herkes birbirini görmez bir halde kuşluk vaktinden akşam vaktine kadar, şirk etmeyenler, tevbe edip şirkden kurtulmak isteyenleri katl ettiler. Akşam üzeri Musâ ve Hârûn *aleyhime's-selâm* katl olunanların çokluğuna bakarak kalblerinde meydana gelen rikkât onları duâ etmeye

[36] -Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe Meâl-i Âlisi ve Tefsîri,C.1.ss.54.Ö. N. Bilmen.
[37] -Kur'ân-ı Kerîm'in Türkçe Meâl-i Âlisi ve Tefsîri,C.1.ss.54.Ömer Nasûhi Bilmen.

sevk etti. Duâ ettiler, Cenâb-ı Hakk da katil emrini afvetdi. Ancak ilâhî afv gelinceye kadar pek çoklarının katl olundukları, katl olunanların şehîd, geri kalanların da mağfiret olduğu mervîdir".[38]

Nefislerini katl ile murad, tevbe edenlerin tevbelerinin kabul edilmesi için nefislerini katl etmeleri emr edilince, diğerlerinin kendilerini katli için nefislerini teslîm etmekdir. Yoksa kendi nefislerini kendi elleri ile katl etmek değildir".[39]

Âyet-i kerîme'de iki kere zikri geçen (بَارِىء : Bârî'), ism-i şerifi, yaratırken ayıpsız ve noksansız olarak yaratmak demektir ki **Hâlik** ism-işerîfinden daha ehass'dır (şumüllüdür).[40]

Şu halde yaratılışı ayıpsız, kusursuz ve noksansız olan ey insan, sen nasıl oluyor da nefsî arzularına uyarak seni yaratana şirk koşarak O'na yönelmiyorsun? Aklın var ise hemen Rabb'ine yönel, O'na hiçbir şey'i eş koşma ve-*buzağıya tapanlar gibi*- şirk yollarına sapma.

Buradaki (فَاقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ :**Nefislerinizi öldürünüz**) lâfzına, üç ma'na verilmişdir:

1-Hakîkî ma'nası, ya'nî herkesin kendini öldürmesidir ki bu halde tevbe etmeyen âsîlerden başka hiçbir kimse kalmazdı. Bunun için murat, bu ma'na değildir, denilmişdir.

2-Örfî ma'nâsıdır ki şirke sapanların tevbelerinin kabul edilmesi için, şirk koşmadıkları halde tevbe edenlere, -*aslında birbirinin din kardeşi olan bir toplumun fertlerine*- haydi

[38] -Terceme-i Tibyân,,C1.ss.60.
[39] -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'lKur'ân,C.1.ss.128.Mehmed Vehbi.
[40] -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir,C.1.ss.354-356.Elmalılı M.H.Yazır.

bakalım onları öldürünüz demektir ki müfessirlerin ekseriyyeti bu ma'nâyı tercih etmişlerdir.

3-Mecâzî ma'nâdır ki (فَاقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ : **Nefislerinizi öldürünüz**) ya'nî günahınıza ve çıkardığınız fitne, fesâd ve ihtilâle pişman olarak gam ve kederden canınızı çıkarın veyâ şehevî arzûlarınızdan nefsinizi men' ederek riyâzet ediniz (*nefislerinizi kırınız, dünyâ lezzetlerinden ve rahatlığından sakındırınız*), nefsî arzularınızı bırakarak Allâh'a yönelip O'na kulluk yapınız. Çünkü bu fitne, fesâd ve ihtilâli yaptıran ve şirke saptıran hep şehvetler ve nefsî arzûlardır. Tevbe edilince bunların hepsi kırılır ve o tevbe kabul edilir.

Bu hâdise, rivâyete göre şöyle cereyan etmişdir:

Mûsa *aleyhi's-selâm*Allâhü Teâlâ'nın emrine imtisâlen Tûr Dağı'na (Tûr-i Sînâ'ya) gidince O'nun gıyâbında İsrâil Oğulları'ndan Sâmire kabîlesinden Sâmirî isminde birisi, kendisinin ve kendisine inananların elinde bulunan altınları toplayıp ateşde eriterek buzağı şeklinde altından bir heykel yaparak bağırtmaya başlamış ve Bakara'ya (*ineğe*) tapan Mısırlı ve diğer putperest kimseler gibi kendisine inanan Benî İsrâil toplumuna **"İşte Mûsâ bunu aramaya gitti, O'nun aradığı Allâh bu, O'nu giderken burada unutmuş"** diye taptırmaya başlamış ve Fir'avn'in zulmünden kurtulduktan sonra sâhip oldukları ni'metlere karşı nankörlük ederek böyle bir fitne, fesâd ve ihtilâl çıkarmış; bunlara karşı olan Hârûn *aleyhi's-selâm* ve berâberindekiler de ***-Ey kavmim, siz bu*** *(buzağı)* ***ile imtihâna çekildiniz. Sizin hakîkî Rabb'iniz çok esirgeyen*** *(Allâh'dır).* ***Haydi bana tâbi' olun. Benim emrime itâat edin-*** dediler ise de böyle bir şey'in yayılmasını kuvvetle men' etmeyerek Mûsâ *aleyhi's-selâm*'ın gelmesini

beklemişler, bunun için de fitne, fesâd ve ihtilâl kısa bir zamanda alabildiğine yaygın bir hâle gelmiş; Mûsâ *aleyhi's-selâm* Tûr Dağı'ndan gelince Allâhü Teâlâ'dan aldığı **Hükm- i Furkân'**da (*hak ile bâtılı ayırd eden hüküm'lerde*)[41] bildirilen emirler ile hepsine birden (إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ:**Şübhesiz siz kendinize yazık etmişsiniz**) diye hitap etmiş, onlarda bunun çâresi nedir söyle onu yapalım demişler, O da hem buzağıya tapanlara, hem de sükût ile karşılayıp kendisinin gelmesini bekleyenlere, bu günahlarından dolayı derhâl tevbe etmelerini ve **buzağıya tapanların tevbelerinin kabul olması için hemen nefislerini katl etmelerini söylemiş ve buzağıya tapmadıkları halde tevbe edenlarin, şirkden dönüp tevbe edenlerin tevbelerinin kabul olması için hemen onları katl etmelerini emr etmişdir**. Bu suretle bu dahilî harb Allâhü Teâlâ'nın izni ile muvaffakıyyetle neticelenmiş, bunun neticesi olarak da Benî İsrâil kurtuluşa kavuşmuştur. Rivâyete göre bu katliamda yetmiş bin kişi katl edilmişdir ki bu hadisede doğrudan doğruya (فَاقْتُلُوا : **öldürünüz**) buyurulmayıb da (فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ : **hemen nefislerinizi katlediniz** -öldürünüz-) buyurulması, hâdisenin hem dâhilî, hem de acıklı bir hâdise olduğuna işâret olduğu gibi, nefse zulmün şiddetinede işâretdir.

❋❋❋

Tâ-Hâ sûresi'nin 80-98 âyet-i kerîme'leri de, böyle bir hâdisenin daha iyi anlaşılmasına ap-açık bir ışık tutmaktadır ki şöyledir:

---

[41] **-"Mûsâ'ya, sapıklıkdan ayrılıp doğru yola gelesiniz diye, -**Tûr**- da o Kitâbı** (Tevrât'ı) **ve Furkân'ı** (Hak ilebâtılı ayırd eden hüküm'leri) **vermişdik".** Bakara 53.

"Ey İsrâil Oğulları, sizi düşmanınızdan (Fir'avn'dan ve kavminden) **kurtardık. Tûr'un sağ yanında da sizin üstünüze kudret helvası ile bıldırcın indirdik".**

"Size rızık olarak verdiklerimizin en temizlerinden yeyin, bu husûsda taşkınlık (ve nankörlük) **etmeyin. Sonra üstünüze azâbım vâcib olur. Benim gazâbım da kimin üstüne vâcib olursa muhakkak ki o, helâk uçurumuna yuvarlanmışdır".**

"(Bununla berâber) **şübhesiz ki ben tevbe ve îmân edenleri, iyi amel** (vehareket) **de bulunanları, sonra da doğru yolda sebat gösterenleri elbette çok yarlığacıyım".**

"Ey Mûsâ, seni kavminden ayırıp acele ettiren (yanındakileri arkadabırakıp acele acele önden götüren) **nedir?".**[42]

"Dedi: Onlar, işte onlar da benim ardımca (geliyorlar). **Ben acele etdim ki Yâ Rabb** (benden daha çok) **hoşnûd olasın".**

"Buyurdu: Biz senden sonra (kavmini Hârûn aleyhi's-selâm'a bırakıp ayrıldıktan sonra) **kavmini imtihâna çekdik. Sâmirî,** (altından yaptığı buzağıheykelini Tanrı diye göstermek ve onları taptırmak sûretiyle) **onları saptırdı".**

"(Bunun üzerine) **Mûsâ, derhal çok öfkeli ve tasalı olarak kavmine döndü de: -*Ey kavmim, Rabb'iniz size güzel bir va'd ile söz vermedi mi?.Yoksa (ayrılışımın) üzerinden çok zaman mı uzadı? Yâhud Rabb'inizden size bir gazab***

[42]-Mûsa*aleyhi's-selâm* kavminden seçtiği yetmiş kişi ile birlikde Tevrât'ı almak için Tûr'a giderken Rabb'ine olan şevkinden dolayı acele acele gitmeye başlayıp yanındakilere **"siz arkadan gelin"** demişdi.

***vâcib olmasını mı istediniz de bana olan va'dinizden caydınız*- dedi".**

"Dediler: -Biz sana verdiğimiz sözden kendimize mâlik olarak caymadık. Fakat biz o kavmin (Mısır'dan çıkarken Kıbtî'lerin) **zînetinden bir takım ağırlıklar yüklenmişdik de onları** (Sâmirî'nin emri ile yaktığı bir ateşe) **atmışdık. Sâmirî de** (kendi zînetini) **atmışdı".**

"Hulâsa: O, kendilerine böğüren bir buzağı heykeli (döküp) **çıkardı.** (Bumun üzerine gerek Sâmirî ve gerekse ona inanan avanesi) **;-*İşte sizin de, Mûsâ'nın da Tanrısı budur! Fakat*** *(Mûsâ, Tûr'a gitmeden evvel bunu burada)* ***unutdu*-dediler".**

"Bilmiyorlar mıydı ki o (buzağı), **onlara hiç bir sözle mukâbele edemiyor, onlara ne bir zarar, ne de bir fâide vermek kudretine sâhip olamıyordu".**

"And olsun, Hârûn onlara daha evvel (Mûsâ aleyhi's-selâm Tûr'dan dönmeden evvel):-***Ey kavmim, siz bu*** *(buzağı)****ile imtihâna çekildiniz. Sizin hakîkî Rabb'iniz çok esirgeyen*** *(Allâh'dır).* ***Haydi bana tâbi' olun. Benim emrime itâat edin*- demişdi".**

"Onlar ise: -Biz, Mûsâ bize dönüp gelinceye kadar o (buzağı) **ya** (tapmakda) **kâim ve dâim olmakdan kat'iyyen ayrılmayacağız- demişlerdi".**

"Mûsâ (gelince) **dedi ki: -Ey Hârun, bunların sapdıklarını gördüğün zaman benim ardımca gelmenden seni men' eden ne idi? Sen benim emrime ısyân mı etdin,** (diyerek sakalını ve saçlarını tutup O'na çıkışdı)**?".**

"(Hârun da): ***-Ey anamın oğlu, sakalımı, başımı*** *(n saçını)* ***tutma. Ben senin, İsrâil Oğulları arasında ayrılık çıkardın, sözümü dinlemedin, diyeceğinden korkdum-*** **dedi".**

"(Mûsâ da): ***-Ya senin zorun ne idi, Ey Sâmirî-*** **dedi".**

"O da (Sâmirî de): ***-Ben onların görmediklerini gördüm. Bunun için o peygamberin izinden bir avuç toprak alıp onu*** *(erimiş hulliyyâtın içine)* ***atdım. Bunu bana nefsim hoş gösterdi-*** **dedi".**

"(Mûsâ da): **Haydi** (def' olup) **git. Çünkü senin hayâtın boyunca nasîbin** (Toplumdan ilgini keserek benimle buluşup bana) **temas etmeyin demendir.[43] Sana, senin için şübhesiz aslâ vaz geçilemeyecek bir cezâ günü dahî vardır. Üstüne düşüp taptığın Tanrına bak, biz onu** (cayır cayır) **yakacağız., sonra onu parça parça edip denize atacağız".**

Sizin Tanrınız, ancak kendisinden başka hiç bir Tanrı bulunmayan Allâh'dır. O'nun ilmi her şey'i kuşatmışdır".[44]

❋❋❋

"(Tûr'a giden) **Mûsâ'nın arkasından kavmi zînet takımlarından bir buzağı heykeli** (yapıp onu Tanrı) **edindiler ki onun** (inek gibi) **bir böğürmesi vardı. Onun kendileri ile konuşmayacağını, onlara bir yol gösteremeyeceğini görmediler mi ki ona tutundular, kendilerine yazık ediciler oldular".**

"Vaktâki (ellerini ısırıp dizlerine vurarak buzağıya tapmakdan)[45] **çok pişman oldular ve kendilerinin**

[43] -**Sâmirî,** bu hâdiseden sonra çöllerde ve vahşî hayvanlar içerisinde yaşayıp ömür tüketmeye mecbur olmuşdur.
[44] -Tâ-Hâ, 80-98.

muhakkak saptıklarını gördüler de: -*Eğer Rabb'imiz bize acımaz, bizi bağışlamazsa her halde en büyük ziyana uğrayanlardan olacağız*- dediler".

"Mûsâ, kavmine öfkeli, kederli döndüğü zaman dedi ki: -*Size bıraktığım şu makâmımda arkamdan ne kötü işler yapmışsınız! Rabb'inizin emrini (beklemeyip) acele ettiniz ha-? (Tevrat) levhalarını bırakıverip kardeşinin başından tutdu, kendine doğru çekiyordu. (Hârun):-Anam oğlu, bu kavim (buadamlar)beni cidden hırpaladılar. Azkaldı ki beni öldüreceklerdi. Sen de bana düşmanları sevindirecek hareketde bulunma böyle. Beni zâlimler gürûhiyle berâber tutma*- dedi".

"(Mûsâ) **dedi ki: -*Yâ Rabb, beni de, kardeşimi de mağfiret et. Bizi rahmetinin içine koy. Sen esirgeyenlerden daha esirgeyensin*-".**

"Şübhe yok ki buzağıya (Tanrı diye) **tutunanlara Rabb'lerinden bir gazâb, dünyâ hayâtında bir horluk erişecekdir. İşte biz** (Allâh'a karşı) **yalan düzenleri** (dinde bid'atleri yapanları) **böyle cezâlandırırız".**

"Kötülükleri yapıtıkdan sonra tevbe ederek îman edenler hakkında, şübhesiz ki Rabb'in Gafûr ve Rahîm'dir".

"Vaktâki Mûsâ'dan o öfke uzaklaşıp sükûn buldu; (bıraktığı) **levhaları aldı. Onun bir nüshasında** (şu da yazılı idi)**: -**(Sapıklıkdan kurtulup) **hidâyet'e,** (azâbdan kurtulup)

---

[45]-Arab'lar çok pişman oldukları bir konuda pişmanlıklarını (سُقِطَ فِى يَدِهِ**: sükıta fîyedihî**) ile ta'bîr ederler ve böyle bir pişmanlık zamânında ellerini ısırıp sonra dizlerine vururlar. Bu suretle de elleri dizlerine düşmüş olur.
Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C,1.ss.238. (75 nolu dip not). H.B.Çantay

rahmet'e (kavuşmak) **o kimselere mahsusdur ki <u>onlar Rabb'lerinden korkarlar</u>".**[46]

❋❋❋

Bunun için ümmetlerinin böyle kötü âkıbetlere düşmesini hiç bir zaman arzû etmeyen Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem,* Ashâb-ı Kirâm'ına, *-insanları ve ümmetlerini, akla hayâle gelmedik felâketlere sürükleyecek olan-* Kıyâmet alâmetlerinden bahs ederken,

*"**Emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker** -(iyiliği emr etmek ve kötülükden vaz geçirmek)-, **terk edildiği zaman Kıyâmeti bekleyin".***

buyurmuşdur.

Ashâb-ı Kirâm da,

يَارَسُولَاللهِ مَتىَ يُتْرَكُ ٱلْاَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ؟

"*Yâ Rasûle'llâh, emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker ne zaman terk edilecekdir?".*

deyince,

إِذَا ظَهَرَتِ الْمُدَاهَنَةُ فِي خِيارِكُمْ وَالْفاَحِشَةُ فِي شِرَارِكُمْ وَتَحَوَّلَ الْمُلْكُ فِي صِغارِكُمْ وَالْفِقْهُ فِي اَرَاذِلِكُمْ.

"***İçinizde bulunan hayırlı kimseler müdâheneye** (yağcılığa) **başladığı, şerîr kimseler şerlerini artırmaya başladığı, mülk** (yetki, kudret ve idârî makamlar)* **ehli olmayan küçüklerinizin** *(rezil kimselerinizin) eline geçtiği (eline verildiği), **dînî konular da ilmi ile amel etmeyen** (şahsî re'y ve arzûları ile cevâb vererek hem halkı idlâl eden, hem de*

[46] -A'râf, 148-154.

kendilerini dalâlet'de bırakan) ***rezil kimselerin eline geçtiği zaman****,-iyiliği emr etmek ve kötülükden vaz geçirmek, terk edilecekdir-".*[47]

buyurmuşdur.

Başka bir Hadîs-i şerîf'de de,

اِذاَ وُسِّدَ ٱلاَمْرُ اِلىَ غَيرِْ اَهْلِهِ فاَ انْتَظِرِ السَّاعَةَ.

"Emânet, ehliyetsiz kimselere saltanat tahtı yapılıp oturtuldu mu kıyâmetin kopmasını bekle".[48]

buyurulmuşdur.

Aynı zamanda şu âyet-i kerîme'lerde ve benzerlerinde gerekli uyarılar yapılarak *-iş işten geçip kuş kafesden uçmadan; eyvah, aldanmışım, aldatılmışım demeden-* kendimizi ve idâre ettiklerimizi felâketden felâkete sürükleyen yanlış yollara götürmememiz tekrar tekrar tenbîh edilmektedir:

يَا أَ يُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلاَ تُبْطِلُواأَعْمَالَكُمْ.

Ey îmân edenler, Allâh'a itâat edin. Peygamber'e itâat edin. (Günahlarınız ile, nifâkınız ile, riyâkarlığınız ile, ezâlarınız ile ve benzerleri ile) **amellerinizi boşa çıkarmayın".**[49]

وَمَا اَتيكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَانَهَيكُمْ عَنْهُ فاَنْتَهُوا ج وَاتَّقُوْا اللهَ ط إِنَّ اللهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ.م

[47] -İhyâu Ulûmi'd-dîn, 1. Kitâb.ss 99.
Müdâhene: Dalkavukluk, koltukculuk, yağcılık etmek, koltuk vermek, Allâhü Teâlâ'yı ve Rasûl'ünü bırakıp kula kul olmak ma'nâlarınadır ki bir nev'î şirk ma'nâsını ifâde eder.
[48]-Sahîhu'l-Buhârî, Kitâbü'l-ilm, Cüz'.1.ss.23.
S.B.M. Tecrîd-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.201. Kâmil Miras.
[49] -Muhammed ,33

“Rasûl size ne verdi ise onu alın, size ne yasak etdi ise ondan da sakının. Allâh’dan korkun. Çünkü, Allâh (ın) **azâbı çetindir”.**[50]

وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ.

“Eğer siz kendiniz gibi (sizin gibi) **bir insana boyun eğecek olursanız,** (onun emir ve nehiylerine uyar ve onun dediklerini yaparsanız) **and olsun ki, bu takdirde siz mutlakâ hüsrâna düşersiniz** (zarar ve ziyana düşmüş olursunuz,)**”.**[51]

وَاتَّبِعُوا اَحْسَنَ ماَ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ الْعَذاَبُ بَغْتَةً وَاَنْتُمْ لاَ تَشْعُرُوْنَ.[لا]

"Ansızın ve hiç farkına varmadığınız bir sırada, size azâb gelmezden önce Rabb'inizden size indirilenin en güzeli (olan Kur’ân’a ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'a) **uyun".**[52]

وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا.

“Kim Allâh’a ve peygamberine isyân ederse şübhesiz onun için cehennem ateşi vardır, kendileri orada ebedî, dâim kalıcı olmak üzere”.[53]

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ط وَسَاءَتْ مَصِيرًا.ع

“Her kim ki doğru yol besbelli olduktan sonra peygambere muhâlefet eder ve mü’minlerin yolundan

[50]-Haşr,7
[51]-Mü’minûn 34
[52]-Zümer, 55.
[53]-Cin 23

başkasına uyup giderse, onu, döndüğü o yolda kendi hâline bırakırız. (Âhiretde de) **cehenneme atarız. O ne kötü bir yerdir".**[54]

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّهِ وَرُسُلِهِ وَيقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً. ۙ أُولَئِكَهُمُ الْكَافِرُونَ حَقّاً ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا.

"Allâh ve peygamberlerini inkâr ederek kâfir olan, bir de Allâh ile peygamberlerinin arasını ayırmak isteyen (Allâh'a inanıp peygamberlerine inanmayan)**,-*(Bunlardan) kimine inanırız, kimini inkâr ederiz*- diyen ve böylece** (küfr ile îmân**) arasında bir yol tutmaya yeltenen kimseler** (yok mu?) **işte onlar gerçek kâfirlerin ta kendileridir. Biz o kâfirlere hor ve hakir edici bir azâb hazırlamışızdır".**[55]

وَالَّذِينَ آمَنُواْ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُواْ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُوْلَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا. ۗ

"Allâh'a ve peygambere îmân edib onlardan birini diğerinden ayırmayanlar (a gelince): **Onlar da mükâfâtları kendilerine verilecek olanlardır. Allâh çok bağışlayıcıdır, çok esirgeyicidir".**[56]

وَإِن يَدْعُونَ إِلاَّ شَيْطَانًا مَّرِيدًا ۙ لَعَنَهُ اللّهُ وَقَالَ لأَ تَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۙ وَ لأُضِلَّنَّهُمْ وَ لأُمَنِّيَنَّهُمْ وَ لآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ ٱلأَنْعَامِ وَ لآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّهِ ۗ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا

[54]-Nisâ' 115
[55] -Nisâ' 150-151
[56]-Nisâ' 152

مُّبِينًا ط يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ط وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلاَّ غُرُورًا أُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلاَ يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا.

"Onlar, o çok inadcı şeytandan başkasına tapmış olmazlar".

"Allâh onu rahmetinden koğdu. O da (şöyle) **dedi: -*Celâlin hakkı için, kullarından muayyen bir nasîb edineceğim, onları behemehal saptıracağım, onları mutlaka olmayacak kuruntulara boğacağım, onlara kat'iyyen emr edeceğim de davarların kulaklarını yaracaklar, onlara muhakkak emr edeceğim de Alllâh'ın yarattığını değiştirecekler*-. Kim Allâh'ı bırakarak şeytanı bir yâr edinirse şübhesiz açıkdan açığa büyük bir ziyana düşmüşdür o".**

"(Şeytan) **onlara va'd eder, onları olmayacak kuruntulara düşürür. Şeytanın kendilerine va'd ettiği bütün şey'ler ise aldatmadan başkası değildir".**

"İşte onlar (böyle). **Onların yurdları cehennemdir. Oradan kaçacak bir yer de bulamayacaklardır onlar".**[57]

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ط وَعْدَ اللّهِ حَقّاً ط وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللّهِ قِيلاً.

"Îmân edib de iyi işler yapanlar (a gelince): **Biz onları altlarından ırmaklar akar cennetlere –*içlerinde temelli temellikalıcı oldukları halde*- sokacağız. İşte Allâh'ın dosdoğru bir va'di. Allâh'dan daha doğru sözlü kim olabilir".**[58]

---

[57] -Nisâ' 117-121.
[58]-Nisâ' 122

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِن ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ.

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ.

حَتَّى إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍإِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ.ع

"Eğer biz onlara acıyıb da kendilerindeki zararı (açlığı, kıtlığı ve benzerlerini) **giderecek olursak yine serseriyâne azgınlıklarında muhakkak devam ve inad edeceklerdir".**

"And olsun ki biz onları (evvelce de açlık) **azâb** (ı) **ile yakaladık da yine Rabb'lerine baş eğmediler. Onlar yalvarıp yakarmazlar".**

"Nihâyet üzerlerine azâbı çetin bir kapı açtığımız vakit (görürürsün ki) **onlar bunun içinde ümidsizlikle donub kalmışlardır,** (her türlü hayırdan ve kurtuluş ümidinden mahrum kalmışlar ve lâyık oldukları cezaya kavuşmuşlardır**".**[59]

❋

❋ ❋

Bu esâslara binâen ba'zı **Din görevlileri**'nin dînî konuları, *-Ehl-i Sünnet ve Cemâat esâslarına aykırı olarak-* kendi anlayışlarına göre çözmeye kalkışmaları, büyük bir mes'ûliyyeti gerektirir. Böyle bir kimse vereceği bir cevâbda, verdiği bir hukümde isâbet etse bile *-bilmeden cevâb vermiş olacağından-* yine mes'ûliyyetden kurtulamaz. Çünkü *-yukarıda da geçtiği gibi-* hadîs-i şerîfde, şöyle buyurulmuşdur:

اَجْرَأُكُمْ عَلَى الْفُتْيَا اَجْرَأُكُمْ عَلَى النَّار.

[59] -Mü'minûn 75-76-77

"Sizin ateşe atılmaya en cür'etkârınız, fetvâ'ya -ya'nî şer'î mes'elelere âit konularda cevâb vermeye- en ziyâde cür'et göstereninizdir".[60]

Son zamanlarda **yenilenme** hevesine kapılan ba'zı **Din görevlileri**, (*sıfatı ne olursa olsun*) İslâm Dîni'nin dört ana kaynağı olan **Kitâb, Sünnet, İcmâu'l-ümmet ve Kıyâsü'l-fukahâ'** dışına çıkarak ve sosyal bilimcileri örnek alarak*"Yaşadığımız toplumsal hayat, sürekli bir değişiklik göstermektedir. Değişmeyen bir şey' varsa o da hayâtın sürekli değiştiği gerçeğidir".*tezini ileri sürüp bir benzetme yaparak *"İslâm Dîni'nin İctihâd Kurumu, İslâm'ın ilk asırlarından i'tibâren günlük hayâtın proplemlerine çözüm üretebilmeyi ya'nî **yenilenmeyi** sağlamıştır"* demekte;

diğer bır kısmı da ***"Mutlak doğru Kur'ân-ı Kerîm'dir; mutlak doğru Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm'ın Kur'ân'ı aksettirdiği sünnetidir***" dediği halde, büyük bir yanılgıya düşerek *"Peygamber Efendimiz sallâ'llâhü aleyhi ve sellem'in kendi devrinin şartları içinde tezâhür eden bir davranışını **-şeklî olarak-** kutsallaştıracak olur isek, yanlış yollara gitmekten kurtulamayız"* diyerek âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf'ler karşısındaki İblis-vârî yanılgısını ortaya koyup hem dâll hem mudıll bir kimse olduğunu ap-açık ortaya koymaktadır.

Ayrıca Diyanet Aylık Dergisi'nin Temmuz-2009-223 sayılı dergi yazılarının birinde *"Değişme ve yenilenme, hayatın bir gerçeği ve her alanı kuşatan bir olgudur"* denilerek dînî konular hakkındaki tartışmaların üç başlık altında toplandığı ifâde edilmekte, bunlardan birinci görüşte olanlar için

[60]-Hukûk-ı İslâmiyye ve İstılâhât-i Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.250. Ö.Nasûh Bilmen. Dârimi, Mukaddime, 20.

"Yenilenme fikrine veyâ kavramına olumsuz bakanların görüşüdür ki bunlara göre dinde yenilenme olmaz, yenilenme dînin özünden sapma anlamına gelir" denilmekte ve diğer iki görüşün de yenilenmeye açık olduğu dile getirilmektedir ki bunlardan birincisi doğru, diğerleri tamamen yanlıştır.

Halbuki ictihâd melekesine ve yekisine sâhib olan bir Müctehid'in yapmış olduğu bir **içtihat,** *bir vahye veyâ bir delile bir dayanağı olmadan sürekli değişiklik gösteren hayâtın proplemlerine ayak uydurup nefsî veyâ keyfî hevâ ve hevese uygun bid'at, şirk ve küfürde yenilenmek değil,* yeni yeni karşılaşılan herhangi bir proplemin dînî hükmünü, Kur'ân ve Sünnet'in ışığında Cenâb-ı Hakk'ın muradına en yakın bir şekilde bulup Müslümân'ların istifâdesine arzetmektir.

Aynı şekilde Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın sünnetlerinin kutsallaştırılması konusu ise, vahyi ve Hazreti Peygamber *aleyhi's-selâm*'ı anlamamanın bir neticesidir, Çünkü Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ın fem-i muhsinlerinden vahye dayanmayan hiçbir şey' çıkmamıştır. O, her söylediğini ve her yaptığını, Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiylerine göre yapar ve yaptırmaya çalışır. Buna dâir bir çok âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf vardır ki bunlardan ba'zıları şöyledir:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الاَقَاوِيلِ. لاَ لاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ. لا ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ.

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ.

"Eğer (Peygamber söylemediğimiz) **ba'zı sözleri bize karşı kendiliğinden uydurmuş olsaydı".**

"Elbetde O'nun sağ elini (kuvvet ve kudretini) **alıverirdik** (boynunu vururduk)".

“Sonra da, hiç şübhesiz, O’nun kalb damarını koparırdık (da yaşatmazdık)”.

“O vakit sizden hiç biriniz buna (bu katlimize) **mâni’ deolamazdınız”.**[61]

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى. مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى. وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى. إِنْ هُوَ إِلاَّ وَحْيٌ يُوحَى. عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى.

“Batdığı dem yıldıza andolsun ki”,

“Sâhibiniz (Hazreti Muhammed aleyhi’s-selâm, doğru yoldan) **sapmadı. Bâtıl’a da inanmadı”.**

“O, kendi (re’y-ü) **hevâ’sından söylemez”.**

“O, (O’nun sizlere teblîğ etdiği, Kur’ân ve din nâmına söylediği her söz), **kendisine** (Allâh tarafından) **ilkâ’ edile gelen bir vahy’den başka** (bir şey’) **değildir”.**

“Onu, müthiş kuvvetlere mâlik olan (Cebrâil *aleyhi’s-selâm*) **öğretdi”.**[62]

Bunun için İslâm Dîni’ni, batının demokrasî, lâiklik ve temeli olmayan bir özgürlük anlayışı ile *“Değişme ve yenilenme hayatın bir gerçeği ve her alanı kuşatan bir olgudur”* felsefesine kapılarak dînî gerçekleri aslından saptırıp yenilenme yapacağım diye hakk ile bâtılı birbirine karıştırarak ba’zı hukümlerini kabûl edip ba’zı hukümlerini kabûl etmemek, bu sûretle de dinlerini bir çok işlerinden ayırarak dilediği gibi hareket etmek, aslâ câiz değildir. Böyle bir sevdâya kapılanlar, elbetde ki ap-açık bir dalâlet ve hüsrân içine düşmüş olurlar.

---

[61] -Hâkka Sûresi, âyet 44-45-46-47.
[62] -Necm Sûresi, âyet 1-2-3-4-5.

İslâm Dîni, bir bütündür. Aslâ tecezzî (*bölünme*) kabul etmez. Bir hukmünü kabûl etmemek veyâ kifâyetsiz görmek, tamâmını kabûl etmemek veyâ kifâyetsiz görmekdir. Onda bir değişiklik yapmak da aslâ câiz değildir. Çünkü onda bir değişiklik yapmak, sâdece ve sâdece yalnız Allâhü Teâlâ'nın hakkıdır ve O'nun yetkisi dâhilindedir. Hiç bir kimse böyle bir yetkiye sâhib olmadığı gibi Peygamber *aleyhi's-selâm*'ın bile onda bir değişiklik yapması mümkün değildir. Böyle bir şey'e cür'et, derhal helâki mûcibdir ki,şu esaslar bunun açık bir delîlidir:

ذِكْرُ مَالاَ يَتَجَزَّى كَذِكْرِ كُلِّهِ.

"*Mütecezzî olmayan bir şey'in ba'zısını zikr etmek küllünü zikr gibidir,*

(ya'nî bölünme kabûl etmeyen bir şey'in bir kısmını bölmeye kalkışmak, o şey'in tamâmını parçalamakdır)**"**.[63]

küllî kâidesine göre tecezzî ya'nî bölünme kabûl etmeyen bir şey'in ba'zısını kabûl edip ba'zısını kabûl etmemek veyâ geçmiş dinlerde yapıldığı gibi ilâhî emir ve nehiyleri şeytânî isteklere uygun bir hâle getirip değiştirmek, o şey'in tamâmını kabûl etmemek demekdir ki böyle bir anlayış ve tatbîkat, **Kelime-i Tevhîd'**e ve İslâm'ın esâsına aykırıdır.

Çünkü böyle bir davranış ve tatbîkat, *-İblîs gibi fikir yürüterek-* İslâm Dîni esâslarının, insanların her türlü ihtiyaçlarını karşılamaya kifâyetsiz bulunduğunu kabûl etmek demek olacağından, Cenâb-ı Hakk'a cehil isnâd etmek ve O'nun kânunlarını beğenmemek olur ki böyle bir fikir ve inanca sâhib olmak, ap-açık bir şirk ve ap-açık bir küfür'dür.

[63]-Hukûk-i İslâmiyye ve İstılâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.275. (Madde 63).Ömer Nasûhi Bilmen.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللهِ ٱلإِسْلاَمُ. ﷺ

“Hakk din, Allâhü Teâlâ ındinde İslâm’dır”.[64]

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلإِسْلاَمِ دِيناً فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ج وَهُوَ فِي ٱلآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.

“Kim İslâm’dan başka bir din ararsa ondan (bu din, bu fikir, bu düzen, bu sistem) **aslâ kabûl olunmaz ve o, âhiret’de en büyük zarara uğrayanlardandır”.**[65]

Âyet-i kerîmeleri ve bunlara benzeyen diğer âyet-i kerîme ve hadîs-i şerifler, bunun açık bir delîlidir ki kula kul olmak, kulun fikirleri, sistemleri, düzenleri ve kuralları etrâfında toplanıp onları kabullenmek, insanları dalâlete, hüsrâna, iflâsa, anarşi ve perîşanlığa düşürmekden başka bir netîce doğurmaz.

Bunun için İslâm’da müdâhene ve ta’vîzde bulunmak da aslâ câiz olmadığından Rasûlü’llâh *aleyhi’s-selâm*’a uzlaşma (*diyalog*) yapmak için gelen Mekke müşriklerinden bir gurup konuşmalarının sonunda,

"Hiç olmazsa bizim ilâhlarımızın ba'zılarına el sürüver de seni tasdîk edelim ve senin ilâhına ibâdet eyleyelim".

diyerek bir ta'vîz vermesini istediler.

Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* buna da,

"Hayır"

cevâbını verince ümidleri kesildi.

Bu hâdise üzerine İslâm Dîni'nin -*her cihetden*- diğer tüm dînlerden üstün olduğunu; küfür, şirk ve nifâk derdlerinden uzak bulunduğunu, başka dinlerin hukümlerine ve onlarla bir

[64]-Âl-i İmrân Sûresi, âyet 19.
[65]-Âl-i İmrân Sûresi, âyet 85.

uzlaşma yapmaya ihtiyâcı olmadığını, bunun için de onlarla bir uzlaşma yapmanın mümkün olmadığını ifâde eden **Kâfirûn Sûresi** nâzil oldu. Bu sûretle küfr ve şirk erbâbının bu **uzlaşma ve hoşgörü** teklîfleri, Cenâb-ı Hakk tarafından da redd edildi ki bu sûrede şöyle deniliyordu:

قُلْ يَا اَيُّهَا الْكَافِرُونَ. لآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ. وَلآ اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا اَعْبُدْ.ج وَلآ أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُّمْ.لا وَلآ اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا اَعْبُدْ. لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ.

"(Yâ Muhammed) **de ki: Ey kâfirler, ben sizin tapmakda olduklarınıza tapmam. Siz de benim ibâdet etdiğime kulluk ediciler değilsiniz. Ben** (zâten) **sizin taptıklarınıza** (hiç bir zaman) **tapmış değilim. Siz de benim kulluk etmekde olduğuma** (hiç bir zaman) **kulluk ediciler değilsiniz. Sizin dîniniz size, benim dînim bana".**

Netîce bu olunca, *"Hiç olmazsa bizim ilâhlarımızın ba'zılarına el sürüver de seni tasdîk edelim ve senin ilâhına ibâdet eyleyelim"* hakikatinin inceliğini anlayanlara sivri sinek saz, anlamak istemeyenlere de davul zurna azdır.

Bunun için görevini Allâhü Teâlâ'nın murâdına uygun bir şekilde yapmaya çalışan bir **Din görevlisi**, *-ister müftî, ister imâm, ister müezzin, ister me'mûr olsun-* Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın yolundan gitmeli ve her husûsda O'nu örnek edinip O'nun yolunda giderek görevlerini, *-kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine göre değil-* O'nun gibi yapmaya çalışmalı; her işinde, her davranışında ve her yaşayışında O'nu örnek alıp o yolda görevini yapmalıdır. Çünkü âyet-i kerîme'de şöyle buyurulmuşdur:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌحَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ ا ْلآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيراً.ط

"And olsun ki Rasûlü'llâh'da (Allâh'ın Rasûlü Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'da) **sizin için, Allâh'ı ve âhiret gününü ummakda olanlar için ve Allâh'ı çok zikr edenler için, güzel bir** (imtisâl) **numunesi vardır".**[66]

Aksi takdirde yukarıdaki Hadîs-i şerîf'de ifâde buyurulan -(فَأَيْنَمَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ : **Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz)-**şiddetli uyarısına muhatap oluruz ki böyle bir hâle düşmekden Cenâb-ı Hakk, her Din görevlisi'ni, bizleri ve Müslüman'ları korusun. Âmîn.

Âmîn, âmîn, âmîn. Ve'l-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn.

19-Şubat-2012

27-Rabîu'l-evvel-1433

[66]-Ahzâb, 21.

F i h r i s t

Dâîler (*çığırtkanlar*) **ve tevbe** **1**
Besmele Hamdele Salvele 3
Dâîler (*çığırtkanlar*) **ve tevbe** **3**

Ali ibn-i Ebî Tâlib *radıye'llâhü anh*'den rivâyete göre, şöyle demiştir:

Ben Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu, işittim:

Âhir zamanda yaşları küçük, tecrûbeleri kıt bir zümre yetişecektir. Onlar (*Hârîcî'ler gibi mahlûkâtın hayırlısıolan*) Peygamber'in teblîğâtından bahsedecekler. Fakat bunlar (*şiddetle atılan*) okun av (*ı delerek av*) dan öte çıktığı gibi İslâm (*Dîni'n*) den hemen çıkıvereceklerdir. Onların îmânları boğazlarından öte geçmiyecektir. **Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz.**Çünkü (*bunlar bozguncudur*), bunları öldürmekte, öldüren kişiye kıyâmet gününde ecr-u sevâb vardır".

Not:Bu Hadîs-i şerîf'de vasıfları belirtilen kişiler, **mürtedd** olup İslâm Dîni'nden çıkmış olacaklarından *"Siz onlara nerede rast gelirseniz hemen öldürünüz" "*veyâ mecâzî ma'nâsına göre "*görevden uzaklaştırınız*" buyurulmuştur.

Ebû Mûsâ el-Eş'arî *radıye'llâhü anh*'den Nebî *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuşdur:

"Şu bir hâlis Mü'min ki Kur'ân okur ve onun muktezâsı ile amel eder, o, tadı güzel, kokusu güzel **turunç** (meyvesi) gibidir.

Şu bir Mü'min de Kur'ân okumaz, fakat mu'cebi ile amel eder. Bu da tadı güzel, fakat kokusu olmayan **hurma** gibidir.

Kur'ân okuyan (fakat mu'cebi ile amel etmeyen) münâfıkın benzeri de kokusu güzel fakat acı **reyhâne** (otu) gibidir.

Kur'ân okumayan münâfıkın benzeri de tadı acı ve kötü, kokusu da acı **Ebû Cehil karpuzu** gibidir".

"Benû Ümeyye halîfeleri ve vâlileri namazları vakitlerinden pek sonraya te'hîr ederlerdi. Bu münasebetsizlik evvelce Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi vesellem* tarafından bir mu'cize olarak haber verilmiş ve öyle zamanlarda ne yapmak lâzım geleceği husûsu ta'lîm buyurulmuşdur".

Muhterem kardeş

İslâm Dîni'nin ve Fıkıh İlmi' nin temel kurallarından biri olan bu katabçık, -Allâhü Teâlâ'nın râzı olduğu bir kul ve Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm'ın sevdiği bir ümmet olabilmek amacı ile- Müslümân'ların istifâdesine arzedilmiştir. Oku, okut ve okuyana yardım et.

Ali Celâleddin Karakılıç
Sabahat Karakılıç
Münîb Karakılıç
Muhammed Evvâh Karakılıç

VAKIFDIR
PARA İL***E***
SATILMAZ

HABERLEŞME ADRESİ
Kiçiköy Mah. Altıntepe Cad.
Gonca Sokak No 16
Talas-KAYSERİ
0352-437 00 27
0537 422 56 09